

УДК 004.05

Городецька Оксана Володимирівна

*кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри менеджменту
і методології освіти ТОКІППО*

МЕДІАКОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ КУЛЬТУРНОГО ТА ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ

У період інтегрування України з європейськими країнами зростає необхідність освітнього, духовного та культурного розвитку особистості. В умовах поширення низькопробної, надлишкової медіапродукції з пропагандою агресії, насильства та сумнівних цінностей, існує проблема глобального зниження рівня культури та морально-духовних цінностей. У зв'язку з цим постає гостра необхідність розвитку медіаосвітньої компетентності особистості. Тому в сучасних умовах важливим завданням освітнього процесу є формування в учнівської та студентської молоді спеціальних знань, умінь та навичок, необхідних для запобігання впливу медіаінформації, медіатекстів та медіазасобів на свідомість особистості, її психіку та поведінку [6].

Стрімкий розвиток інформаційного та медіапростору вимагає формування навичок аналізу інформації, розвитку критичного мислення сприйняття медіатекстів. Саме такі здібності забезпечать самостійність особистості, її незалежність від наявних стереотипів, дозволять навчитися протистояти маніпулятивному впливу медіа на свідомість, зберегти здатність залишатися духовною, моральною та культурною особистістю.

На думку Бурім О.В. *медіакомпетентність* – розуміння видів ЗМК та їх вплив на людину і суспільство, а *медіакомпетенція* – вміння користуватися різними медіатехнологіями, вести пошук та аналіз необхідної інформації, правильно її обирати й створювати медіатексти. Основним моральним та етичним підґрунтям роботи з інформацією є усвідомлення особистістю

відповідальності за використання, оприлюднення та маніпуляції з інформаційними повідомленнями.

Важливо зрозуміти роль та значення медіакультури, медіаосвіти в цілісному процесі загальноосвітньої та професійної підготовки людини та приділяти достатню увагу використанню медіаосвіти в загальноосвітніх школах і ВНЗ України. У листі Інституту соціальної та політичної психології № 02-15/235-6 від 18.08.16 вказано: «У зв'язку зі зростанням агресивності інформаційного простору, продовженням гібридної війни та недостатнім забезпеченням захисту дитини від шкідливих інформаційних впливів з боку виробників медіапродукції прийнято *нову редакцію Концепції впровадження медіаосвіти в Україні* (схвалено президією НАПН України 21 травня 2016 р.). Медіаосвіта, як окремий напрям педагогічної діяльності, має забезпечити дитину необхідними вміннями безпечно взаємодіяти з телебаченням, Інтернетом та іншими медіа, не зловживати і не шкодити власному розвитку і психологічному благополуччю».

Вища школа повинна отримати соціальне замовлення на підготовку майбутнього вчителя, здатного вільно, активно й ефективно орієнтуватися в сучасному інформаційному та медійному просторі; використовувати можливості ЗМК для професійного, культурного та духовного розвитку; вміти аналізувати, критично осмислювати, інтерпретувати та створювати медіатексти. Медіапростір дає безмежні можливості для збагачення матеріалами духовного та морально-етичного спрямування: online-трансляції із храмів, різноманітні відео та публікації. З допомогою медіатекстів можна ефективніше розкрити актуальне питання та обговорити його. В навчально-виховному процесі надзвичайно важливо дати учнівській та студентській молоді навички створення якісної авторської медіапродукції.

Набуття медіакомпетенції та медіаграмотності дозволяє створювати інформаційне середовище, сприятливе для духовного, етичного, морального та культурного розвитку. Інтернет, телебачення, радіо, преса можуть слугувати

джерелами отримання корисних порад та інформації для щоденного використання. Саме із ЗМК особистість, яка володіє медіаграмотністю та медіакультурою, може черпати інформацію, яка сприятиме професійному та особистісному зростанню.

Розвиток медійної та інформаційної культури є необхідним елементом набуття загальної культури особистості.

Список рекомендованої літератури.

1. Баришполец О. Т.; Г.В. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч. посібник / О.Т. Баришполец, Г. В. Найдьонова ; [за ред. Г. В. Мироненка]. – К. : Міленіум, 2010. – 440 с.
2. Гулян М. Інформаційна втома – хвороба ХХІ століття / Мар'яна Гулян // У кожен дім. – 2012. – № 37. – С. 3.
3. Іванов В. Український медіа-ландшафт – 2010 / В. Іванов, Т. Котюжинська та інші. – К. : Фонд Конрада Аденауера, 2011. – 40 с.
4. Медіаосвіта (медіаграмотність) : [навч. програма] / за ред. К. М. Левківський, В. Ф.Іванов. – К. : Міжнародний фонд «Відродження», 2011. – 96 с.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / Ред-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; [за наук. ред В. В. Різуна]. – К. : Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
6. Мерзлякова О. профілактика деструктивних впливів мас-медіа: Програма занять для молоді / Олена Мерзлякова. – К. : Шк. Світ, 2010. – 128 с.
7. Павленко А. Р. Компьютер, мобильный... и здоровье? Решение проблемы / А. Р. Павленко. – К. : Основа, 2007. – 245 с.
8. Череповська Н.І. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ: візуальна медіа культура / Наталія Череповська. – К. : Шк. світ, 2010. – 128 с.